

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

16 iulie 2013

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Constantin Gurschi,

Judecători – Nicolae Gordilă și Constantin Alerguș,

Cu participarea:

Procurorului – Sergiu Crijanovschi,

Avocaților – Ilie Rotaru și Angela Corjan,

Inculpatului – Michael Gilanov,

juducând în ședință publică recursurile avocaților Ilie Rotaru și Angela Corjan, în

numele inculpatului Michael Gilanov, împotriva deciziei Colegiului penal al

Curții de Apel Chișinău din 18 iunie 2013, în cauza penală în privința lui

Gilanov Michael Serghei (Ghilanov Mihail Serghei), născut la 17 martie 1959, originar din Georgia, or. Tbilisi, str. Țulukidze 3, ap. 4.

Termen de examinare: 10.07.2012-16.07.2013

Procedura de citare legală a fost îndeplinită.

Inculpatul și avocații au susținut recursurile declarate.

Procurorul s-a pronunțat pentru respingerea recursurilor cu menținerea deciziei contestate.

Asupra recursurilor în cauză în baza actelor din dosar, Colegiul penal

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 13 iulie 2012 Ghilanov M.S. a fost recunoscut vinovat în baza art. 190 alin. (5) Cod penal și condamnat la 13 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita anumită activitate pe un termen de 5 ani.

Acțiunile civile au fost admise în principiu, urmând să se expună asupra cuantumului prejudiciului cauzat instanța de judecată în ordinea procedurii civile.

2. Potrivit sentinței, Ghilanov M.S., activând în calitate de președinte al Asociației Moldo - Koreene de Prietenie și Cooperare, care se ocupa inclusiv de deschiderea vizelor peste hotare, fiind în participație simplă cu Elena Gabasova, administratorul asociației, în scopul însușirii bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuzând de încrederea a mai multor cetățeni, devenite ulterior părți vătămate, sub pretextul perfectării documentelor și a vizei de muncă în Republica Koreea, în diferite perioade de timp, în sediul asociației situat pe bd. Ștefan cel Mare, mun. Chișinău, a primit de la aceștia diferite sume de bani, pe care le-a însușit, și anume:

- în luna noiembrie anului 2005, de la cet. Liviu Danu suma de 3500 euro, ceea ce constituie echivalentul a 52.359,3 lei MD;

- la 21 noiembrie 2005, de la cet. Ion Vidrașcu suma de 3500 dolari SUA, ceea ce constituie echivalentul a 44.313,11 lei MD; de la cet. Gheorghe Donica suma de 3500 euro, ceea ce constituie echivalentul a 51.768,85 lei MD;

- în luna mai anul 2006, de la cet. Andrei Cernenchii suma de 3800 euro, ceea ce constituie echivalentul a 63.176, 2 lei MD;

- în luna iulie 2006, de la cet. Apostol Andrei suma de 3800 dolari SUA, ceea ce constituie echivalentul a 45.980 lei MD;

- la 15 iulie 2006, de la cet. Victor Botnari suma de 3500 euro, ceea ce constituie echivalentul a 59.004,05 lei MD; de la cet. Radu Pascari suma de 3500 euro, ceea ce constituie echivalentul a 59.004,05 lei MD; de la cet. Lilian Cociorva suma de 4000 euro, ceea ce constituie echivalentul a 67.433,2 lei MD; cet. Igor Zaicico suma de 3500 euro, ceea ce constituie echivalentul a 59.004,05 lei MD; de la cet. Vladimir Apostol suma de 3500 euro, ceea ce constituie echivalentul a 59.004,05 lei MD;

- în luna noiembrie anul 2006 de la cet. Ion Cazac suma de 2750 euro, ceea ce constituie echivalentul a 41.139,45 lei MD; de la cet. Neagu Sergiu suma de 2700 euro, ce constituie echivalentul a 45.549 lei MD;

- în luna decembrie anul 2006, de la cet. Ludmila Scifos suma de 3800 euro, ce constituie echivalentul a 65.559,88 lei MD; de la cet. Ruslan Mardari suma de 3500 euro, ce constituie echivalentul a 60.384,1 lei MD; de la cet. Tatiana Covadji suma de 3500 euro, ce constituie echivalentul a 60.384,1 lei MD; de la cet. Serghei Mihailov suma de 2000 euro, ceea ce constituie echivalentul a 34.505,2 lei MD;

- la începutul anului 2007, de la cet. Filip Viorica suma de 4500 euro, ceea ce constituie echivalentul a 74.700 lei MD;

-în perioada de timp începînd cu luna aprilie anului 2005, de la cet. Samohvalova Maria, sub pretextul deschiderii unor afaceri pe teritoriul Republicii Moldova și acordării ei postului de director financiar în cadrul Asociației Internaționale Mold-Koreene a Prieteniei și Culturii Economice, a primit de la ultima suma de 30.010 euro, ceea ce constituie echivalentul a 482.887,909 lei MD.

La începutul anului 2007, Ghilanov M.S. a părăsit Republica Moldova. La cererea a 22 părți vătămate depuse în scurtă perioadă de timp după aceasta, au fost pornite cauzele penale respective. Ghilanov M.S. a fost anunțat în căutare internațională, fiind reținut la hotarele Poloniei, extrădat și plasat în penitenciarul 13 mun. Chișinău.

3. Împotriva sentinței în cauză, a declarat apel avocatul Beruciașvili A., în numele inculpatului, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri de achitare, invocînd că instanța de fond a ajuns la o concluzie greșită privind vinovăția inculpatului, în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) CP; în cadrul examinării cauzei și pronunțării sentinței contestate au fost admise încălcări procedurale; la baza sentinței au fost puse exclusiv declarațiile părților vătămate care nu sunt confirmate prin careva probe.

3.1 Apel a declarat și inculpatul, care a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri de achitare, invocînd faptul nevinovăției sale.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 iunie 2013, au fost admise apelurile inculpatului și apărătorului Beruciașvili A., casată sentința, inclusiv din oficiu, în baza art. 409 alin. (2) CPP și dispusă rejudecarea cauzei în fond de către Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău. Măsura preventivă în privința inculpatului - deținerea sub arest preventiv a fost prelungită pe termen de 90 zile, calculând termenul de la 18.06.2013.

Instanța de apel și-a motivat soluția prin faptul că nu a fost respectat dreptul inculpatului la interpret, nefiind asigurată participarea interpretului pe tot parcursul procesului penal, iar astfel de încălcări atrag nulitatea actului procedural. Faptul neasigurării cu interpret rezultă din următoarele circumstanțe:

Conform procesului verbal al ședinței de judecată, la judecarea cauzei au participat mai mulți interpreți printre care Vieru, Ungureanu, Calalb, însă contrar prevederilor art. 337 alin. (2) CPP, declarațiile persoanelor audiate în ședința de judecată, adică a părților vătămate, martorilor, inculpatului nu sunt semnate de interpret.

De asemenea, mai multe ședințe de judecată, inclusiv în cazul audierii părților vătămate, martorilor au fost desfășurate în lipsa interpretului și anume: ședințele din 07.02.12 și 14.02.12, 01.03.12, 28.03.12, 04.04.12, 11.04.12.

În opinia instanței de apel, nu a fost respectată continuitatea procesului verbal a ședinței de judecată, adică părți separate din procesul verbal, care sunt rupte din context și nu sunt semnate, în atare situație rămân necombătute obiecțiile indicate de apelanți cu privire la încălcarea procedurii de întocmire a procesului verbal.

Instanța de apel a reținut că, conform recipiselor și procesului verbal al ședinței de judecată din 11.04.2011, inculpatul a primit copia rechizitoriului în limba rusă pe care dânsul o cunoaște, însă în ședința instanței de apel inculpatul a pretins la înmînarea copiei rechizitoriului în limba rusă, explicând că interior nu a primit rechizitoriu.

Instanța de apel a considerat că, chiar dacă este indicată participarea interpretului în ședința de judecată din 11.04.2011, nu poate fi combătută afirmația inculpatului, care afirmă contrariul, fiindcă lipsește semnătura interpretului, precum că a fost avertizat de răspundere și respectiv este sub îndoială faptul participării la ședința de judecată a acestuia.

Concomitent, instanța de apel a statuat neîntemeiată cererea părții apărării cu privire la schimbarea măsurii preventive aplicate inculpatului.

5. La 01 iulie 2013, împotriva deciziei menționate avocatul Ilie Rotaru, în numele inculpatului a declarat recurs, solicitînd eliberarea de sub arest a inculpatului, cu aplicarea unei alte măsuri preventive, invocându-se că inculpatul este reținut în stare de arest mai mult de 3 ani și instanța de apel a prelungit ilegal arestul, care a expirat de mult.

5.1 La 08 iulie 2013 avocatul Angela Corjan, în numele inculpatului, a declarat recurs, prin care a solicitat casarea deciziei, în partea stabilirii măsurii de prelungire arest preventiv cu 90 zile, cu schimbarea măsurii sub control judiciar și/sau cu obligarea de nepărăsire a hotarelor țării RM, în temeiul art. 429 Cod de

procedură penală, invocând că inculpatul nu a fost asigurat cu interpret pe parcursul procesului penal și este ținut sub arest mai mult de 3 ani.

6. Judecând recursurile și audiind persoanele prezente în ședință, Colegiul penal constată că acestea sunt neîntemeiate și urmează a fi respinse din următoarele motive.

Verificând legalitatea și temeinicia menținerii față de inculpat a măsurii arest preventiv, Colegiul penal conchide că instanța de judecată a ținut cont în deplină măsură de prevederile art. 176 și 186 Cod de procedură penală.

După cum rezultă din materialele dosarului, prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 iunie 2013, măsura preventivă în privința inculpatului - deținerea sub arest preventiv a fost prelungită pe un termen de 90 zile, calculând termenul de la 18.06.2013.

Pentru a pronunța această hotărâre instanța de apel corect a reținut că în privința lui Gilanov M.S. a fost aplicată arestarea preventivă la urmărirea penală în baza încheierii și mandatului de arest din 01 octombrie 2007 (f.d. 239 v. 1), emise de judecătorul de instrucție a Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău, adică adoptate de organul competent și în legătură cu învinuirea acestuia în comiterea infracțiunii deosebit de grave.

Gilanov M.S. a fost reținut la 09 mai 2010 în or. Minsk, R. Belarusia (f.d. 84 v. 2), după anunțarea lui în căutare, apoi a fost extrădat R. Moldova.

Ulterior, la judecarea cauzei termenul arestării preventive a fost prelungit de mai multe ori la demersul procurorului. Astfel, ultima dată, prin încheierea Judecătorului Buiucani, mun. Chișinău din 27 aprilie 2012, a fost prelungit termenul deținerii lui Gilanov M.S. sub arest pe o perioadă de 90 zile, începând cu data de 27 aprilie 2012, pînă la 25 iulie 2012.

Conform art. 176 alin. (1) Cod de procedură penală, măsurile preventive pot fi aplicate de către procuror, din oficiu ori la propunerea organului de urmărire penală, sau, după caz, de către instanța de judecată numai în cazurile în care există suficiente temeiuri rezonabile de a presupune că bănuitul, învinuitul, inculpatul ar putea să se ascundă de organul de urmărire penală sau de instanță, să împiedice stabilirea adevărului în procesul penal ori să săvîrșească alte infracțiuni, de asemenea ele pot fi aplicate de către instanță pentru asigurarea executării sentinței.

Conform art. 176 alin. (2) Cod de procedură penală, arestarea preventivă și măsurile alternative arestării se aplică numai persoanei care este bănuită, învinuită de săvîrșirea unei infracțiuni grave, deosebit de grave sau excepțional de grave, iar în cazul existenței unei bănuieli rezonabile privind săvîrșirea altor infracțiuni, ele se aplică învinuitului, inculpatului care a comis cel puțin una din acțiunile menționate la alin. (1).

Conform art. 186 alin. (5) Cod de procedură penală, fiecare prelungire a duratei arestării preventive nu poate depăși 30 de zile în faza urmăririi penale și 90 de zile în faza judecării cauzei.

Conform art. 329 alin. (1) Cod de procedură penală, la judecarea cauzei, instanța, din oficiu sau la cererea părților și ascultînd opiniile acestora, este în

drept să dispună aplicarea, înlocuirea sau revocarea măsurii preventive aplicate inculpatului.

Invocînd doctrina națională și reglementările juridice menționate la cazul supus judecării, Colegiul constată că instanța de apel întemeiat a conchis că menținerea față de inculpat a arestului preventiv este justificată, întemeiată și necesară, deoarece este prevăzută de lege, este necesară într-o societate democratică și urmărește scopul împiedicării inculpatului de a întreprinde careva acțiuni negative asupra bunei desfășurări a procesului penal.

Astfel, Colegiul menționează că arestarea preventivă poate fi dispusă doar dacă sunt întrunite cumulativ următoarele condiții:

- a) Legislația procesual-penală permite aplicarea acestor măsuri;
- b) Există o bănuială rezonabilă că persoana a comis infracțiunea de care este acuzată;
- c) Există riscurile prevăzute de Codul de procedură penală care justifică aplicarea arestului și
- d) Alte măsuri preventive nu pot înlătura riscurile menționate la lit. c).

În acest context, Colegiul reiterează concluzia justă a instanței de apel cu referire la faptul că: „necesitatea deținerii în continuare sub arest a inculpatului nu a decăzut, deoarece infracțiunea de care este învinuit, conform art. 16 Cod penal se clasifică ca o infracțiune deosebit de gravă și există temeieri abile de a bănui, că dînsul a comis infracțiunea incriminată. Persistă în continuare necesitatea deținerii sub arest a inculpatului, fiindcă sancțiunea infracțiunii în care se învinuiește acesta, prevede pedeapsa cu închisoare mai mare de 2 ani și există motive verosimile de a bănui, că în cazul eliberării inculpatului de sub arest el ar putea să se ascundă de instanța de judecată, să împiedice stabilirea adevărului și buna desfășurare a procesului penal, avînd în vedere circumstanțele expuse supra și faptul, că anterior el s-a eschivat de la organul de urmărire penală”.

La capitolul existenței unei bănuieli rezonabile, Colegiul reține că art. 5 §1 lit. c) din Convenție, permite lipsirea de libertate a unei persoane în cazul cînd există o “bănuială rezonabilă” că această persoană a săvîrșit o infracțiune. Bănuiala rezonabilă presupune existența faptelor sau a informațiilor care ar convinge un observator obiectiv că persoana în cauză ar fi putut săvîrși infracțiunea. Ceea ce poate fi considerat “rezonabil” depinde de toate circumstanțele cauzei (hot. *Fox, Campbell și Hartley c. Regatului Unit*, 30 august 1990, §32).

La capitolul riscurilor care justifică aplicarea arestului, Colegiul reține că art. 5 alin. (1) lit. c) din Convenție mai cere existența și motivelor “temeinice ale necesității de a împiedica persoana să săvîrșască o infracțiune sau să fugă după săvîrșirea acesteia”. Interpretînd această prevedere, Curtea Europeană a distins patru riscuri (temeiuri) care pot justifica arestarea: riscul eschivării; riscul de a împiedica buna desfășurare a justiției; prevenirea săvîrșirii de către persoană a unei noi infracțiuni; și riscul că punerea în libertate a persoanei va cauza dezordine publică.

Codul de procedură penală are prevederi similare. Temeiurile prevăzute de art. 176 alin. (1) Cod de procedură penală rezultă din jurisprudența CtEDO și urmează a fi interpretate în lumina acesteia. Pentru arestarea persoanei este suficientă existența cel puțin a unuia din cele 4 riscuri.

Colegiul, consideră că în speța supusă judecării Curtea de Apel corect a menționat existența temeiurilor relevante și suficiente, care să justifice “menținerea față de inculpat a arestului preventiv” și care nu au decăzut pînă în prezent. Adică, existența bănuielii rezonabile că persoana a săvîrșit o infracțiune care justifică aplicarea arestului și existența riscurilor de eschivare și de împiedicare a bunei desfășurări a justiției.

În cazul dat, Colegiul constată că, sunt motive „pertinente și suficiente” să justifice detenția continuă, și anume: inculpatul este învinuit de comiterea infracțiunii deosebit de grave, pentru care legea prevede o pedeapsă cu închisoare de la 8 pînă la 15 ani. De asemenea, se ia în considerație complexitatea cauzei penale, gravitatea infracțiunii comise, precum și personalitatea inculpatului.

În privința seriozității motivului că inculpatul se poate eschiva de instanța de judecată, Colegiul menționează că inculpatul nu are loc permanent de trai pe teritoriul R. Moldova, nu are permis de ședere pe teritoriul R. Moldova, un timp îndelungat s-a aflat în căutare, eschivîndu-se de organele de drept, el a fost anunțat în căutare, ca urmare, fiind reținut la hotarele R. Belorusia și Polonia, apoi extrădat organului de resort al R. Moldova. Toate acestea circumstanțe în cumul duc la concluzia că sunt temeiuri rezonabile de a considera că vor apărea dificultăți la prezentarea acestuia în fața instanței de judecată și la asigurarea îndeplinirii obligațiilor sale procesuale, luînd în considerație că cauza dată a fost trimisă la rejudecare în instanța de fond, pentru o nouă examinare, unde va fi cercetat din nou tot probatoriul administrat pe caz.

Colegiul constată că privarea provizorie de libertate a inculpatului, la momentul și în cazul concret, deși este o ingerință în drepturile garantate de art. 5 din Convenție, totuși, în circumstanțele descrise urmărește un scop legal și, respectiv, este una legală, necesară și proporțională pericolului social al faptei ce i se încredinează și urmărește drept scop desfășurarea normală a urmăririi penale, acordarea posibilității instanței de judecată de a cerceta nestingherit probe administrate și păstrarea intactă a acestora, garantarea desfășurării unui proces obiectiv și echitabil, cu adoptarea unei hotărâri întemeiate și legale, precum și garantarea atragerii la răspundere și pedeapsă penală a persoanei vinovate în cazul unei eventuale condamnări. Deci, amestecul autorității publice în exercitarea dreptului la libertate, în cazul descris, este dictat de necesitatea menținerii siguranței publice, apărarea ordinii și bunei desfășurări a procesului penal.

Analizând legalitatea și temeinicia deciziei recurate, Colegiul reține că deși instanța de apel la argumentarea soluției sale în partea motivantă a deciziei, a invocat corect prevederile art. 329 Cod de procedură penală, și ca urmare a statuat că „inculpatul urmează a fi deținut în continuare în starea de arest,, însă

în dispozitivul deciziei instanța de apel a menționat „deținerea sub arest preventiv se prelungește pe un termen de 90 de zile”.

Astfel, examinând situația dată, Colegiul conchide că instanța de apel urma să indice „menținerea” inculpatului în stare de arest, revenind, astfel la situația de pînă la adoptarea sentinței casate. Deci, greșeala mecanică a instanței de apel în dispozitivul deciziei, privind prelungirea măsurii de arest preventiv, în viziunea Colegiului nu poate constitui un temei de desființare a deciziei adoptate, și ca urmare instanța de recurs nu intervine în cazul dat.

De asemenea, instanța de recurs consideră necesar de menționat că reieșind din textul recursurilor declarate de către apărători, ca temei de control judiciar al legalității deciziei privind măsura preventivă aplicată și prelungirea duratei ei, de către instanța judecătorească ierarhic superioară s-a invocat numai art. 429 Codul de procedură penală, ce reglementează capitolul recursului ordinar împotriva hotărîrilor instanțelor de apel.

Aici, Colegiul reține că instanța de apel în cazul cînd dispune casarea cu remiterea la rejudecare a sentinței, prin care persoana a fost condamnată la o pedeapsă reală sub formă de închisoare, deliberînd, este în drept să aplice persoanei măsura de arest preventiv sau la domiciliu, în cazurile în care există riscuri rezonabile menționate mai sus, cu indicarea datelor concrete care au determinat necesitatea aplicării arestului, obligații exercitate de către instanța de apel.

Încheierea instanței de apel prin care a fost aplicat arestul în cazul dat, poate fi contestată separat cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în conformitate cu prevederile art. 329 alin. (2) Cod de procedură penală. Durata aplicării arestării preventive sau la domiciliu nu poate depăși termenul de 90 de zile.

În acest context, Curtea remarcă că, recurentul urma să invoce prevederile art. art. 329 alin. (2) și 311-312 Cod de procedură penală, ce reglementează rezolvarea chestiunii cu privire la măsura preventivă, aplicabilă în cazul supus judecării.

Față de considerentele ce preced, Colegiul consideră că argumentele invocate în recursurile apărătorilor, nu și-au găsit confirmare și se combat prin însăși circumstanțele cauzei, iar menținerea inculpatului sub arest preventiv pe o perioadă de 90 de zile, este justificată de cumulul de probe ce se conțin în dosar, referitor la de pericolul dispariției lui.

Rezumînd toate cele expuse mai sus, Colegiul conchide că pe parcursul examinării cauzei, instanța de apel legal și întemeiat nu a stabilit nici un temei, care ar justifica eliberarea persoanei din arest preventiv, care ar garanta asigurarea prezenței inculpatului în ședințele de judecată la o nouă examinare și nu ar crea obstacole la finisarea cauzei, din care considerente, motive pentru casarea deciziei în această parte lipsesc, recursurile declarate urmînd a fi respinse.

7. În conformitate cu prevederile art. 312 alin. (5) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Respinge, recursurile declarate de avocații Ilie Rotaru și Angela Corjan, în numele inculpatului Gilanov Michael Serghei, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 iunie 2013, cu privire la prelungirea măsurii de arest preventiv cu 90 (nouăzeci) zile, în privința lui **Gilanov Michael Serghei**, cu menținerea deciziei contestate.

Decizia este irevocabilă.

Președinte:	(semnătură)	Constantin Gurschi
Judecători:	(semnătură)	Nicolae Gordilă
	(semnătură)	Constantin Alerguș

**Copia corespunde originalului
Judecător**

Nicolae Gordilă